

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrtletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30,—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 9.
Dopis se pošilja urednistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju 50% pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vladno vabilo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke

„DAN“

Velja v Ljubljani na dom dostavljen:
Vse leto . K 18,— Četrta leta . K 4'50
Pol leta . K 9,— En mesec . K 1'50
V upravnistvu prejemam na mesec K 1'20.
S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:
Vse leto . K 20,— Četrta leta . K 5,—
Pol leta . K 10,— En mesec . K 1'70
Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.
Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziroma na naročilo.
Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.
List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira in vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravnistvo „DNEVA“.

Hristos voskrese...

PISMO IZ BELGRADA.

Belgrad, 14. (27.) aprila

Pred prazniki.

Cel teden so se pripravljale pridne srbske gospodinje, da v družbi svojih dragih, katerim je prizanesel strelni prah, dostojno proslave praznik Kristusovega in poleg tega tudi srbskega vstajenja.

To je bilo tekanje, truda in skrbi čez glavo. Vse so znosili na dvorišče. Vse narobe. Kuharica je nekako bahato, vendar skromno sklonjena stala v cvetličnjaku, stenska ura je mirno počivala v škaflu, blazine so slonele na stoli, skratka vse je bilo zmetano križem in to pred vsakim stanovanjem. Dozdevalo se mu je, kakor v Pragi ali v Trstu, v židovskem »ghettu« pri starinarjih.

V sobah pa so belile stene domače hiše, najete žene, otroci pa so pridno delali — napotje.

A. v poledne!

Ah, to je bil res diven pogled in nikakor nisem mogel odtegniti očesa od te »navlake« na dvorišču.

Po dve, tri ženske so iskale žlice in vilice med nakopičeno »premičnino« in končno so vendar spravile skupaj potrebno orodje k jedi. Par žlic je bilo v škatli med klobuki, drugo pa med obleko in posteljnimi perili.

No, proti večeru se je začelo z nameščanjem. Vse omite, vse izpraznjeno, okraščeno in obrisano, postavljalo se je — seveda ne samo — na svoja prejšnja mesta. Sicer so bile tudi tu izjeme, ker modra glava »treh lišnih vogalov« dovolila je tu in tam kako izpremembo.

No tako je bilo v par dneh stanovanje v redu.

Treba je preskrbeti še za želo-dec, da se ga spravi v red, bolje rečeno v nered, ker revež pač ni vajen vsak dan tako težkega dela kot ob praznikih.

Srečal sem na ulici g. prof. Ilića v spremstvu dveh kmetičev, ki sta nosila vsak svoje — po mojem mnenju že profesorjevo jagnje.

Pozdravim ga in ogovorim:

»Kar dya?«

»Ima nas mnogo, šta čete!« — nasmehnil se je in šel dalje.

Po vseh ulicah ni bilo skoraj nič drugega, slišati kot: be—be—be — beee! Cele črede so jih gonili od hiše do hiše.

Včeraj je prišla k nam neka gospa, s katero stanujemo skupaj v isti hiši, proseč me, naj kupim od nje polovico jagnjeta, češ, da je za njo preveč celo. Ker smo pa že imeli pri nas jedilni list za praznike gotov, nisem mogel ustreči njeni želji.

Možje so prinašali vino in tako je na veliko nedeljo vse samo pilo in jelo in — pelo.

Na veliko nedeljo dopoldne.

Danes — že okrog sedme ure zjutraj — začel sem pred hišo petje, odpremo okno in vidim, da pojo tri dekleta, oblečena v srbsko narodno nošo, ki je bila nekdanj res krasna in slikovita a zob časa, in pekoči solnčni žarki zapustili so globoke sledove na raznobarnem — z medenino prepletenem — blagu. Dekleta so bila v starosti kakih šestnajstih let, temnih, pristno orijentalnih obrazov ter so venomer skakale po robatnem kamnitem tlaku. Ko so izvršile tako svoj vlog, začele so pristiskati na kljuko venomer plesoč in počoč, dokler niso dobila kak dar v denarju.

Komaj so odšle te, pa pridejo godci s svojo »štrajlmuziko«. Bilo jih je šest. Ob zvokih vijoline prepevali so primerne velikonočne pesmi in ko so prejeli svoje, napotili so se zopet dalje.

Nato so pa prišli na vrsto berači in sicer berači iz poklica in oni, ki so v to bodisi primorani ali pa iz navade.

Žal, da je med njimi mnogo zelo potrebnih vdov iz sedanje vojne.

Tako n. pr. je prišla pred vrata mojega stanovanja suha, bolna ženska s štirimi malimi otročiči, držeč v roki potrdilo, da je njen mož slavno padel na bojišču. Sirota dobiva sicer malo podporo, a to ji nikakor ne zadostuje za življenje, ker radi boleznii ne more delati. Uvidel sem, da mora vlada napeti pač vse sile, da omeji kolikor mogoče število prosjakov. V to ji je pred vsem treba, da izdatno podpira žrtve današnje vojne.

Osemnajst vojakov v dveh družinah

Neka postarna ženica prosila me je milo za kak dar, češ, da ji je

sin jedinec umrl v bolnišnici, ranjen pri Kumanovem. Sin ji je bil edina opora v starosti in sedaj mora prositi podpore pri blagih ljudeh.

Pripomnila je, kako kruta ji je usoda že od mladosti. V vasi, kjer prebiva, sta baje dve ženi — sestri, — ena ima enajst sinov in druga pa sedem in vseh osemnajst je bilo v vojni, mlajši med komiti in starejši pa v redni armadi na raznih bojnih točkah, a niti eden izmed njih ni ostal na bojišču, niti ni bil ranjen. Bridko je vzdihovala in tarnala nad svojo usodo, češ, oni dve ženi imata toliko sinov in niti eden ni umrl, med tem ko je ona izgubila svojega sina jedinca.

Na veliko nedeljo popoldne

pa so bila vsa izprehajališča polna; zlasti Topčider. Vsi tramvajski vozovi so bili nabito polni in stalno je visela deščica na vozu z napisom: Nema mesta!

Mesto samo je samevalo. Le tu in tam je odmeval po tlaku praznih ulic korak kakoga samotarja. Mnogo ljudij je odšlo tudi na pokopališče, kjer je pevsko društvo »Stanković« obdrževalo spomin padlim srbskim junakom. Cimbolj se je človek oddaljval iz središča v periferijo mesta, tem veselejši je bilo vse, ker je že priroda sama povzdigovala srca.

Iz zaduljih nizkih »kafan« čul se je hreščec glas guslarja. Tam na travniku so se igrali otroci in vpili, na dirkališču pa je bila nogometna tekma.

Kakor vidite zabave dovoli v prosti prirodi.

Zvečer so pa zopet oživele mestne ulice, kakor po navadi.

Kralj vojski.

Kralj je izdal dnevno povelje na celo armado, v katerem častita svoji vojski — zahvaljujoč se jim za izkazano hrabrost in patriotizem — vesele velikonočne praznike.

Častitanja v dvoru.

Danes so bili vsi ministri pri kralju, da mu čestitajo velikonočne praznike. Takoj za njimi je bil tudi mitropolit.

Oboleli vojaki.

Na veliki petek je dospelo s posebnim sanitetnim vozom 65 obolelih vojakov, ki so se nahajali v Albaniji. Razmestili so jih po raznih bolnišnicah.

Omladinski časopis.

Združena srbsko-hrvatska mladina je sklenila izdajati pod naslovom »Jugoslavija« nov mesečnik, katerega namen bo pospeševati kar mogoče najožje stike med mladino obeh bratskih narodov. Urednik listu bo g. Avg. Ujević.

Pouk v šolah.

se je zopet redno začel, ne sicer povsod, vendar pa v dovoljnem števi-

Nikita in evropsko ladjeje.

lu. Kljub temu pa primanjkuje učitelstva in je večje število vsenčiliških dijakov-filozofov imenovanih za učitelje na gimnazijah, med njimi je precej gospodičen in gospa, Damska akademična izobrazba je v Srbiji res zelo častno zastopana. Zobozdravnice so same ženske, mnogo zdravnic-specialistinj pa je tudi v državnih službah.

Časopisje je izšlo

včeraj kar za tri dni skupaj, ker do torka ne izide noben dnevnik. Uvodniki so posvečeni edinole »voskresenju« v zvezi z zadnjimi dogodki, ki so tako močno vplivali na javnost.

Skadrsko vprašanje

obeta zelo mnogo in nevarnih komplikacij. Nekateri politični krogi so celo mnenja, da se vprašanje Skadra suspendira na nedoločen čas. Na ta način se bo Avstrija lažje umaknila Črnogorcem pa ostane Skader tudi nadalje.

Eno je gotovo. S padcem Skadra so se povečale simpatije za balkansko zvezo in tudi za Črnogoro na strani tripotentente, kar je odločilno in tako je upati, da se skadrsko vprašanje reši na mirnem način in v korist Črni gori.

Mars.

Danes
nogometna tekma
„Iirija“ - „Concordia“
Ob 3. popoldne. V „Tivoli“.

Dnevni pregled.

Prvi majnik. Veliki dogodki zadnjega časa in napete razmere, v katerih se nahaja razburjena Evropa — imajo v sebi toliko zanimivosti, da se pri tem skoraj pozablja, da je prišel delavski praznik — 1. maj. Dandanes je naša družba že tako prešinjena z duhom demokratizma, da prvi majnik ne obhaja le delavec sam, ampak tudi »gospod« — posebnik, ko lahko danes vsak vidi, da smo delavci vsi, ki si z delom služimo kruh. Zato je danes že precej izginila razlika med delavcem in »gospodom«. Včasih so jara gospoda, meščani in lepo oblečeni domišljavci vihali nosove, ko so videli majski sprevod delavcev po mestu. Danes praznujejo že tudi ti prvi maj in gledajo s spoštovanjem na delavca, ki je s svojo organizacijo pokazal svojo zavest, ponos, svojo moč, pa tudi svoj pomen. Letošnji prvi majnik je dan, ko se odločuje, ali zmaga na Balkanu svoboda, ali zmagajo nemške kapitalistične težnje. Naše slovensko oz. jugoslovansko delavstvo obhaja ta praznik v sveti zavesti, da je narodna pravica prva pravica in da na tej podlagi more šele tudi delavec razviti svoj boj za svojo pravično stvar kot največja sila naroda in družbe.

Včerašnja konfiskacija »Dneva« je naravnost nekaj neverjetnega. V članku ni bilo drugega kakor pojasnilo o položaju, s primerno kritiko. Včerašnji graški listi so prinesli popolnoma podobne izjave. Mi smo se prav čudili novi modrosti in smo natančno pregledali, kaj določa § 303. Ker si nismo mogli stvari razjasniti

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Toda gospa vojvodinja je odgovarjala redno, da ima sama oči za čitanje, ako bi se ji ga zaželelo, in da jo razgovor z dvornimi damami dolgočasni, ker ga ne razume vedno.

Vsi ti odgovori in naivni obraz, s katerim jih je dajala, so razburjali častljivo družico, ki se je vselej srdito poklonila in odšla nato, godrnjaje nerazločne besede.

Edino Ziletino razvedrilo je bil tu in tam kak izprehod po parku; da bi bila tem bolj sama, je vselej počakala večera.

Toda storiti ni mogla niti koraka, ne da bi ti sledili, s pretvezo, da jo morajo zabavati, ali pa, da ji izkazujejo dolžno čast.

Ko se je nekega večera izprehajala počasi po drevoredu ob visokem parkovem zidu, jo je pogledal eden izmed stražnikov, postavljenih v odmerjenih razdaljah, tako srepo, da se mu je Zileta približala.

Ze večkrat se je bilo pripetilo, da je nagovorila s par besedami katerega izmed teh vojakov; ti razgovori so se končali navadno s tem, da mu je stisnila v roko pest drobja.

Vse to — bilo seveda silen škan-

daj v očeh dvornih dam, ki so jo spremljale.

Ko je videla tisti večer Zileta, kako srepo jo gleda stražar, je menila, da jo hoče prositi kake milosti, in je stopila k njemu.

»Vi bi radi govorili z mano, kaj ne da?« je vprašala s tisto milobo, ki ji je bila pridobila oboževanje teh ubogih ljudi.

Stražnik se je naglo ozrl.

»Gospod Tributlet je v Fontebloju,« je dejal s tihim glasom.

Zileta je ušel vzklík, in njene spremiljevalke so priskočile ravno v trenutku, ko je hotel vojak izpolniti svoje razodetje.

Zileta je videla, da to še ni vse, kar ji ima povedati.

Toda bilo je prepozno.

»Ali se je mož pokazal nesramnega?« je vzkliknila prva častna dama. »Takoj pokličem oficirja!«

»Nikakor ne!« je vzkliknila Zileta živo. »Napak sem stopila, pa sem se prestrašila, ker sem mislila, da padem. Nič drugega ni bilo!«

»Sicer pa,« je dodala babnica, »ako se poniža visoka dama tako daleč, da govori vsaki etiketi v posmeh prijazno s tole sodrgo, mora biti človek res pripravljen na vse...«

Zileta je šla dalje, ozrša se na vojaka s pogledom, ki je pomenil, da ga je razumela.

Ko se je prišla naslednji dan izprehajati v park, je zaman iskala stražarja.

Isto se ji je zgodilo vse sledeče dni po vrsti.

Zileta je menila, da je nastal nemara kak sum proti onemu vojaku, in je nehala hoditi v park, nadejaje se, da se sumnja ta čas poleže.

A tista novica je bila silno presunila njeno dušo.

Treba si je predstaviti ves obup, ki se je skrival za njeno pritvorjeno brezbriznostjo, da si človek lahko misli, s kakšnim veseljem je zaznala, da ni zapuščena, da se bri-gajo zanjo in jo izkušajo osvoboditi.

Takšno je bilo razpoloženje njene duha, ko so ji prišli napovedat poset njegovega Veličanstva.

Smrtna tesnoba je popadla Zileto; čutila je, kako ji je prebledel obraz.

Prvikrat, odkar je bila v Fontebloju, je stopila v veliki salon, kjer so se mudile častne dame, ki so vstale in se poklonile ob njenem vstopu.

Tam se je nekoliko pomirila. Ko je nastalo okrog nje molčanje, je dejala:

»Moja navzočnost naj vas ne moti; nadaljujte svoje razgovore in opravila, kakor da me ni tukaj...«

»Etiketa to prepoveduje, madam,« je rekla najstarejša. »Me smo tukaj v vaše počaščenje...«

»Recite rajša, zato, da me strazite. Saj sem res samo vaša jetnica!«

To rekša, je sedla k oknu in spustila svoj pogled po mestu Fontebloju, misli pa k Tributletu in

Manfredu, dokler se ji niso obrnile k temu kralju, ki se je nazival njene-ga očeta, pa ji je bil samo navaden lopov in ropar svobode.

»Gospoda, kralj prihaja!« je zalkical glas v predsobi.

Vstopil je Franc I.

Zileta se je ozrla z grozo, videča, da dame odhajajo iz dvorane in zapirajo vrata za sabo.

»Sir!« je dejala z glasom, ki je trepetal bolj od ogorčenja nego od strahu, »dajte odpreti vrata, sicer zakričim in napravim tak škandal, da se ne boste nikoli več upali stopiti v te prostore.«

»Pomirite se,« je rekel Franc I. Potrkal je na mizo.

Vstopil je eden izmed njegovih pleničev.

»Čemu zapirajo vrata?« je rekel kralj. »To je nepotrebno; saj ostanem samo par trenutkov pri gospe vojvodinji.«

Nato se je obrnil k Zileti:

»Saj vidite, Zileta, da vas ubogam. A zakaj mi zaupate tako malo?«

Bilo je prvokrat, da jo je nazval kralj z njenim krstnim imenom »Zileta«.

Prej jo je nagovarjal vedno »dete moje«.

Povzel je:

»Ali hočete ostati vedno moja sovražnica? Kaj sem vam storil, hudoznica?«

Zileta se je zdržnila od groze. Glas Franca I. je bil ves izpre-

menjen. Zdaj je spet spoznala glas moža, ki je bil udri s silo v hišico pri Trahoarju in jo poizkusil ugrabiti.

»Prišel sem,« je nadaljeval kralj, »da poprašam, kako je vaše zdravje... Zileta, vi bledite in hujšate, ko se zapirate tako v svoje misli... Kadar me spoznate bolje, vam bo še žal, da ste bili tako krivični proti meni... Dokler pa ne pride to spoznanje, bi vas rad vseeno nekoliko razvedril... Mislim, da bi priredil veselico... a saj ste že večkrat pokazali, da ne marate krasiti naših veselice s svojo navzočnostjo... Jutri priredimo torej lov... Ali hočete biti z nami?«

»Hočem, sir!« je odgovorila Zileta.

Franc I. je kar ostrmel.

»Ali res marate?«

»Maram, sir. Nikoli še nisem videla lova; zato me bo veselilo...«

»Mati božja! Torej sem vendar enkrat lahko spet vesel po dolgem času! Torej sprejmete v resnici moje vabilo?«

»Da, sir!«

»Da... Ah, Zileta,« je zamrmral kralj goreče in storil korak proti deklici... »ako bi vi je hoteli... ako bi si upal nadejati... da je to nepričakovano sprejete začetek izpremembe v vaših mislih...«

»Sir,« je odgovorila Zileta na koncu svojih sil, »jutri pojdem z vami na lov... Toda prosim vas, zdaj me pustite pri miru...«

(Dalje.)

smo pogledali podpis pod konfiskacijsko odredbo in smo zapazili tam onega gospoda, ki je bil tudi na Camkarjevem predavanju. Po našem mnenju je g. komisar na onem predavanju popolnoma prav postopal ker je govorilna pravočasno opozoril, in mu glede tega ni mogel nihče očitati, da ni splošni svoje dolžnosti. Ker pa so morebiti njegovi višji mislili, da je bil premočno strog, je hotel ta gospod menda pri »Dnevu« pokazati svojo strogost in se tako prikupiti na zgoraj. Ampak tako ne pojde, ker se bomo proti konfiskaciji pritožili. Sto in sto podobnih stavkov bi lahko navedli iz raznih listov — celo nemških — ker ni nikjer takega samovoljnega konfisciranja. S konfisciranim »Dnevom« si hočejo menda nekateri gospodje delati pot navzgor.

Gospodo cenzorje prosimo da pri večerji ali po večerji prečitajo dneve naše liste, da ne bodo potem v »Dnevnu« konfiscirali brzojav in poročil, ki jih prinesejo tudi drugi listi, kakor se je to zgodilo včeraj. Konfiscirati je lahko — nam pa ne pride na misel, da bi pisali za — konfiskacije.

Oj, le naprej. Kontingent drž. bramborcev se bo zopet zvišal in sicer za 36.000 mož. Pri dvehletni službi je to 72.000 mož. To bo stalo le kakih 110 milijonov kron — torej malo svoto, ki nima nikakega pomena. — Vendar pravijo, da je na Dunaju trda za denar. Blagajne se praznijo in sliši se, da bodo čez en mesec že pometali. Seveda, če se hoče za druge po kostonj v ogenj, kakor n. pr. gremo mi zahtevati od Črne Gore, da mora dati Skader velestim. To stane. Celo nemški listi dvigajo svarilne glasove.

Balkan balkanskim narodom se je glasila zahteva avstr. diplomacije. Sedaj pa ko so hoteli dati Albanijo Albancem — pa ta stavek več ne velja — ampak hočejo dati Albanijo Nemcem in Italijanom. Ali so to balkanski narodi? Ako bi šlo po geslu: Balkan balkanskim narodom — bi ravno Nemci in Italijani na Balkanu ničesar ne dobili. — Toda ravno v Albaniji se je pokazala hinavščina, ki se vganja z gesli. Vedeli smo vsi, da bi prej ali slej postala Albanija sporno jabolko med Nemci in Italijani — ker bi bila avtonomnost Albanije le navidezna. Sedaj imamo dokaz pred seboj — komaj je imela Albanija postati res avtonomna — je bilo to nemogoče. To vidi vsak priprosto človek in Albanija je danes pravo ogledalo, v katerem se kaže evropska politika.

Trbovlje. Pri okrajni bolniški blagajni za laški okraj so zmagali prvi Slovenci. Vsa čast zavednim trgovcem in obrtnikom kakor delavcem posebno pa našemu vzornemu boritelju naše varne trdnjave — Nikitu. Živel hrabri Nikita in njegovi sobojevniki!

Dne 25. maja t. l. ob 9. uri dopoldne priredi obrtna zadruga na Bledu preizkušnjo obrtnih vajencev. Vsi vajenci, naj vložijo pismeno prošnjo na obrtno zadrugo.

Ogenj. Dne 27. t. m. okrog štirih zjutraj je izbruhnil na parni žagi v Gorenjem Suhadolu na Dolenjskem ogenj, ki je uničil žago in vse kar je bilo v poslopju. Škoda znaša okrog 40.000 kron. Žaga je bila last dr. Roberta Gorjaniya iz St. Ruperta.

Šala z nesrečnim koncem. Posestnik Miha Brlec iz Lok se je te dni igral z devetletnim delavčevim sinom Alojzijem Hvalo in ga je v šali vrgel na tla. Otrok pa je padel tako nesrečno na tla, da si je izbil eden prednji zob in se na desni roki težko poškodoval.

Skrivnostna najdba. Pri popravilih delih na potoku Pišenca blizu železniške postaje Kranjska gora so delavci pred kratkim dobili še dobro ohranjeno človeško spodnjo čeljust, ki je pripadala po vodi. O skrivnostni najdbi ni doslej še nikakega natančnejšega rezultata.

Nočni napad. Ko se je te dni vračal posestnikov sin Ivan Kramar iz Matene v spremstvu nekega domačega fanta, ga je napadlo več fantov, ki so bili oboroženi s poleni. Kramar je zadobil pri tem več znatnih telesnih poškodb.

Nadebuden deček. 14letni pastir Gabriel Pušnik iz Matene je jako nadebuden deček. Te dni si je hotel na vsak način pridobiti denar. V tem namenu je vlomil v zaklenjeno sobo posestnika Ivana Furlana. Tam je preiskal vse predale. Ker pa ni dobil zaželenega denarja, je šel v Furlanov hlev in je ukradel tam enega zajca. Da ga ne bi nihče spoznal, si je Pušnik namazal obraz s črno barvo.

V znamenju pivske steklenice. Te dni je popivalo v neki gostilni v Kranju več fantov, med katerimi je prišlo v teku časa tudi do prepira. Prevoznikov sin Franc Sirc je med preprirom nenadoma potegnil iz žepa nož in je planil na svojega nasprotnika. Ker pa so mu preprečili napad, je Sirc zagrabil več pivskih stekle-

nic, ki so bile na mizi in jih je metal od ene mize do druge. Ena izmed steklenic je zadela čevlarskega pomočnika Alojzija Koničarja na nos in ga znatno poškodovala. Sirc se bo moral vsled svojega napada zagovarjati pred sodiščem.

Tatinski par. Orožništvo je pred par dnevi aretiralo na Savi nekega tovarniškega delavca in njegovo ženo, ker sta bila na sumu, da sta v poslednjem času izvršila več tatvin. Pri hišni preiskavi so našli veliko obtežilnega materijala. Tatinski par je orožništvo izročilo okrajnemu sodišču v Kranjski gori.

Skrajna zlobnost. Neki neznani zlikovec je pri Dolinarjevi hiši v Dorfarjih posekal dve mladi črešnji in eno hruško, v hlevu privezanemu konju je pa rep odrezal. Nekega drugemu posestniku pri Sv. Duhiu je pa yzel kositarsko posodo za mleko, jo sedemkrat prevrtil ter jo potem vrgel na neko senožet tik cestice. Po storilec pridno poizvedujejo.

»L' amore dei tre ré« v Gorici. Četrtek dne 17. aprila je vprizoril g. Verovšek, član slovenskega gledališča v Ljubljani, s svojim ensemblom v Gorici Sem-Benellijev tragičen poem »L' amore dei tre ré«. Na plakatih sem bil označen jaz kot režiser. Hotel sem radi tega protestirati v časopisih že pred predstavo, a sem to rajši opustil, ker bi bilo utegnito škodovati obisku. Jaz sem bil principijelno proti temu, da se vprizori ta krasna pesnitev na goriškem odru, ker je naravnost greh vlačiti takšno delo, pri katerem sta scenerija, dejanje in jezik zlita v eno samo prepleto harmonijo, na takšen oder, ki ne more nikdar nuditi tiste opreme, ki bi podpirala fantazijo, in ki bi ne motila. Rekel sem torej g. Verovšku, da nočem imeti s to predstavo kot režiser nikakega opravka in da me torej tudi ne sme označiti na plakatih kot režiserja. On pa je to vzlic temu storil. In da me ne bo goriško občinstvo krivo sodilo in mislilo, da imam tako malo vesti in tako malo okusa, je bilo treba, da sem to stvar pojasnil.

Sedaj pa h kritiki »Soče«. Kakor je bilo nezmislno vprizoriti to pesnitev na goriškem odru pri tistih kolisah, tako je bilo tudi nezmislno to vprizoritev kritikovati. Ne samo radi scenerije, temveč radi cele vprizoritve sploh. To mora biti vendar vsakomur jasno, da je treba igralcu prave okolice, da zamore igrati, kakor bi rad in kakor bi moral, namreč pri takih pesnitvah, kjer je scenerija z dejanjem in z besedami, ki jih ima igralec izpregovoriti v tako tesni zvezi. (Shakespearejeve drame ne spadajo po večini sem.) Kakor hitro torej ni bilo pravega okvirja je bila vprizoritev kot umotvor nepopolna in tako je bila vsaka kritika že v naprej nezmisljena. In nerazumljivo mi je, da je mogla biti kritika četudi samo »splošno«, kakor pravi, s predstavo zadovoljna. Pravi tudi, da se ni igralo. »Kakor je bilo potrebno, da si je igralci vidno potrudili«. To ni res, da bi se bili igralci vidno potrudili. Trudili, so se res trudili, ker je vsak izmed nas, ki je bil obsojen tisti večer nastopiti igral z nejevoljo, saj je čutil kako ga vsa scenerija moti in dela smešnega, namesto, da bi netila njegov temperament in njegovo domišljijo. Razum tega je bila vloga Avita na novo zasadena. Dotični igralec se torej ni mogel tekom enega dne v svojo vlogo poglabiti, kaj šele si jo tekstilno prisvojiti. Naravno je, da je bila radi tega tudi skupna igra pomanjkljiva, kajti za scene z Avitom je nedostajalo na ta način vaj. In scene so se odigrale le tako »na srečo«.

Po vsem tem je jasno, da je bila goriška vprizoritev pesnitve »L' amore dei tre ré« greh, in nezmislno je bilo od kritike grajati slabo deklaracijo, nedostatno mimiko in pomanjkanje tiste strastne žive igre, ki mora potegniti gledalca za seboj, da se uživi v pesnitve, kakor bi jo doživelo.

Koncem konca še nekaj. Če se je ta pesnitev že vprizorila v Gorici, bi bilo treba za dekoracijo kaj žrtvovati. Tudi na papir se da za eno predstavo naslikati prav dostojna dekoracija in akademski slikar g. Goštinčič, o katerem se je govorilo, da je napravil dekoracijo me je naprosil, da naj govorim tu tudi v njegovem imenu in povem, da ni on zakrivil one smešne dekoracije v drugem dejanju. »Nesejo nas neba mehki oblaki«, tako pravi Avito Fiori — in mesto sinjega italijanskega nebesnega ovoda se je režal na desno in levo po eno okno kmečke sobe, v ozadiju so štrleli v zrak grebeni planin in nad ljubecima so mahdrle s stropa rdeče sofite... Srce se trga človeku.

Žrtvovati takšen biser poezije slavi kakšnega posamnega igralca in bisagi računajočega podjetnika je sramota. — Milan Skrbinek, član slov. gledališča.

Rodbinska drama. Kakor se iz Beljaka poroča je dne 28. aprila t. l.

tamošnji bančni uradnik Josip Ahaič v navalu blaznosti z nožem umoril svoja dva sina Aleksandra in Karola. Svojo ženo je nato težko poškodoval, na kar si je pognal kroglo v glavo.

Štirikraten roparski umor. Kakor se iz Litomerice poroča, so našli dne 27. aprila t. l. zjutraj blizu neke tamošnje hiše zakonska Lölbi, njuno osemletno hčerko in delavca Vincencija Borde ustreljene in na več krajih prebodene. Gre se tu za roparski umor. Za morilcem ni nikakega sleda.

Kolera na Ogrskem. Kakor se iz Budimpešte poroča, je izbruhnila te dni v kraju Piros na Ogrskem azijska kolera. Kolera razsaja tudi po drugih krajih na Ogrskem.

Nepojasnjen umor. V Kirchentalu pri Inomostu je dne 29. aprila t. l. streljal neki Mair na 32letno postrežnico Ano Hammerjevo in jo je težko poškodoval. Hammerjevo so odpeljali takoj v bolnišnico, kjer je na zadobljeni rani še isti dan umrla. Morilca so aretirali. Doslej se še ne ve, kaj je bilo vzrok umora.

Svojega očeta umoril. V Vlošnici v Bosni je prepovedal neki tamošnji posestnik svojemu sinu vsled njegovega razuzdanega življenja vrnitev v očetovsko hišo. Sin pa je počakal očeta v gozdu in ga je pri sekkanju dreves ubil s sekuro.

Ponarejanje denarja. Varšavska policija je dne 28. t. m. aretirala nekega kmeta, pri katerem je našla več kot tisoč ponarejenih bankovcev. Preiskava je dognala, da je bil aretirani kmet član velike družbe, ki je ponarejala denar. Ta družba je imela tudi svojo tovarno. Ruska država je oškodovana za dvajset milijonov rubljev.

28 umorov na vesti. Ropar Dzienkowski, katerega so pred kratkim prišli v Varšavi, je dne 28. t. m. priznal, da je v lublinskem guvernementu izvršil osemindvajset umorov.

Umor in samomor. Dne 28. t. m. popoldne je 43letni krojaški mojster Pehar na Dunaju ustrelil svojo ženo, ko je spala v postelji, na kar si je še sam pognal kroglo v glavo. Vzrok umora in samomora so bili dolgoletni rodbinski prepri.

Grozen umor. V obližju Lvova so dne 28. t. m. našli zakonska Walter umorjena. Mož je imel celo glavo presekanjo.

Ljubljana.

— Kaj je danes? Danes je 1. majnik. Ta dan porabimo s tem, da pohitimo dopoldne na javen shod in zvečer na veselico v areno Narodnega doma. Pripominjamo, da se vrši shod ob pol 10. uri dopoldne, veselica pa ob 7. uri zvečer. **Zavedni Ljubljančani, ta dan pokazite, da upoštevate narodno zavednost slovenskih delavcev.**

— Domovina zajcev je postala naša bela Ljubljana. V torek zvečer so prišli v Ljubljano na poučnem potovanju dijaki z gimnazij v Sremskih Karlovcih pod vodstvom treh profesorjev. Hoteli so si ogledati našo belo Ljubljano in krasoto naše domovine. Pri tem pa se je pokazalo, kaka razlika je v Ljubljani med prejšnjimi in sedanjimi časi. Ako je prej prišlo kako večje število slovenskih gostov v naše mesto, jih je gotovo kdo pozdravil v imenu mesta, tudi naša mladina in meščani so se radi pridružili gostom in so jih spremljali. Spominjamo se raznih gostov iz Rusije, iz Češke in od drugod. Sedaj pa so prišli srbski dijaki, ki so vendar naši sodržavljani — in nihče ni skoraj upal blizu. V imenu mesta jih ni nihče pozdravil in le dva profesorja sta sprejela tovariše s sremsko-karlovške gimnazije. Mladina se je bala, ni se upala pridružiti se srbskim dijakom, ki so prav tako gojenci avstrijskega zavoda, kakor oni. Ali se je tudi mladina že pozajčila. Na skupni večerji bi bili srbski dijaki prav radi slišali kako našo lepo pesem. In ni bilo nikogar, ki bi jo zapel. Včasih so bili pevci rade volje pripravljeni, da so ob taki priliki zapeli. Saj petje je menda tudi v Ljubljani še dovoljeno. Ali nas bodo manjša mesta prekosila kmalu v odličnosti in samozavesti? Srbski dijaki so v hotelu Tivoli zapeli nekaj lepih srbskih pesmi, zapeli pa so tudi lepo ubrano: »Slovenec sem«. Tudi mi smo peli včasih. Zdaj pa je vse preplašeno, kakor da niti v okvirju monarhijske ne smemo več pokazati svojega jugoslovanstva. — Kaj bo s tako mladino? Ali so res v nji ubili vse, kar je bilo njen kras in ponos? Naše prebivalstvo pa še vseeno ni pozabilo lepših dni in je z zanimanjem spremljalo srbske goste. Prišli smo tako daleč, da si Ljubljana že skoraj ne bo upala pokazati svojega slovenskega in slovanskega lica.

— Srbski dijaki so naredili včeraj izlet na Bled in Bohinj in so se vrnili zvečer v Ljubljano. Danes si ogledajo Grad. Zvečer odidejo v Zagreb. Ko so se vrnili v Ljubljano

so jih navdušeno sprejele naše mladence.

— K vprašanju o poldnevem pouku smo prejeli iz vrst staršev: Po mojem mnenju je popolnoma prav, da se zavzame za poldnevni pouk. Uradniki in delavci imajo tu in tam popoldne prosto in bi radi šli z otroki ven v naravo. Posebno sedaj v majskih dneh, ko si vsak želi na prosto. Pouk bi vsled tega ne trpel, ker je zdravje mladine predpogoj za duševni in telesni razvoj otroka. Dobro bi bilo, da bi o tem še drugi povedali svoje mnenje.

— Odeč bi bilo zopet in zopet pisati o tem, kaj smo dolžni svoji mladini. Ne bilo bi lepo, ako bi morali šele kazati kake dolžnosti imamo do nje. Zato smo prepričani, da bo te dni vsak prispeval na oltar »Domovine«. Sobotna prireditelj vzbujala povsod mnogo zanimanja.

— Med damami, ki sodelujejo pri sobotni predstavi »Domovine«, je pomotoma izstalo ime gđne. Suflajev. Dalje je nam omeniti, da je vadih igralce gosp. Povhe. — Orkester »Sokola I.« bo dirigiral g. J. Počivalnik.

— Kako g. Orazem, župan v Mostah dela z občinskimi uslužbenci. V tej občini je bil zaposlen 3 leta kot živino- in mesooglednik, mrtvooglednik, občinski sluga itd., občinski stražnik ter eno leto kot poljski čuvaj. Dasi je imel že tako dosti posla, je še vedno O. upil nad njim, da nič ne naredi, tako je tudi 15. januarja upil nad njim, da mora Sukadolca, Brinovca, in Štrukla naznaniti ker točijo vino, da ga pijo stranke v sobi, ko pa imajo dovoljenje samo za čez ulico, da jih ne more naznaniti, ker jih ne najde, da bi pili v sobi, župan pa pravi: vseeno, če ga le notri vidite stati, ga morate meni naznaniti, ako nočete, bom pa drugega dobil. Nato mu je stražnik službo odpovedal, ker je prisegel za pravico, tudi mu je naročil nekega dne, da mora Černeta gostilničarja iz Most naznaniti, da toči žganje od 5. ure naprej ob sobotah. Ali gospod župan pa ima pravico točiti in prodajati žganje v gostilni in trgovini, ko ga ima v trgovini le v zaprtih steklenicah prodajati pustiti, da se notri pije. Ako je imel stražnik privatne oklice (prodaja, košnja stelje od Povšeta, prodaja nekega lipovega drevesa ob cesti, od cestnega odbora), znaša privatni oklic 1 K 40 v. Bila sta pa dva tudi v Šmartnu oklicana toraj 5 K 60 v. Kje je ta denar? Tega bi ga imel klicatelj dobiti, ker je čisto privatna stvar. Dne 6. aprila, ko je bila občinska seja, se je O. še baje izustil proti odbornikom, da je sluga naredil namesto oglednega lista za živino, mrljski ogledni list, kar je sploh nemogoče. Slo je samo radi tega, da bi nekateri odborniki, tega starega uslužbenca ne imenovali še za na prej. S takimi izrazi so bili zaslepljeni obč. syetovalci in odborniki. Ko je pa iz službe stopil stražnik, ga pa ni vprašal gospod župan, kje je občinsko orodje, ki mu ga je prejšnji župan izročil, ker ga sploh nikjer ni, ker se je v županovi peskovi jami in pri stavbah uporabljal.

— Razstava vajenskih del, združena z razstavo šolskih izdelkov obrtnih nadaljevalnih šol, ki se vrši od 4. do 12. maja v Ljubljani v prostorih nove c. kr. državne obrtne šole, obeta postati jako lepa in popolna slika o sposobnosti našega obrtnega naraščaja. Oglašenihi je nepriznani veliko število udeležencev. Razstava se odpre v nedeljo, dne 4. maja ob 11. uri dopoldne. Obrtni krogi in prijatelji obrtne stanu imajo pri odprtvi prost vstop, kar se umeje samo po sebi.

— Kaj to pomeni? Pred par leti so vpeljali v naše srednje šole strelne vaje, da vzgoje že v šoli dobre patrijote — strelce! Legos bodo realci zaključili strelne vaje z venčkom, ki se ima vršiti v Belle-vue in sicer pod popolnoma nemško egido. Tu pa se pričena komedija! Slovenski dijaki se bodo vrgli v izposojene frake — smouking se zahteva — in korakali bodo na venček, da se zavrtje par ur z nemškimi dekleti. Na venčku bo pel tudi slovenski dijak K. seveda — nemški. Slovenska dekleta pa so črtali in to slovenski fantje iz »narodnih« rodbin. Le taki imajo pri tej prireditvi besedo. Črtali pa so jih zato, ker so baje premalo fine za tako »noblo« družbo. Žalostna nam majka!

— Koncert »Češke filharmonije« iz Prage v Ljubljani je odbor praške filharmonije odpovedal kakor tudi koncerte v Zagrebu, Reki, Pulju, Trstu in Gorici zaradi nastalih težkoč. Obžalovati je to tembolji, ker je bil za Ljubljano odbran krasen vzpored 1. Smetana: Šarka, 2. Novak: Slovaška suita s pododdelki a) v cerkvi, b) med otroci, c) za ljubljani, d) na plesu, e) noč, 3. Strauss: simfonična pesnitev (Tod und Verklärung), 4. Suk: Fantastični Scherzo, 5. Dvořák: Golobek.

6. Rimsky Korkakov: Capriccio espagnol. Dirigent dr. Zemanek in odbor se nadejajo, da bo koncert mogoče v prihodnji sezoni izvesti.

— Danes igra F. K. Ilirija na dveh krajih: v Ljubljani pod Tivoli z domačim moštvom Concordia — in v Zagrebu z H. A. Š. K. (Hrv. akad. športni klub.) Jutri bomo poročali o uspehu.

— Danes ob treh popoldne odide slavnostno avtomobil zveze »Celle-Ljubljana« izpred hotela Evropa na prvo pot proti Celju O tej odprtvi bomo jutri natančneje poročali.

— Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj izreka svojo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so v preteklih dneh darovali njegovi knjižnici lepih knjig, imenoma: gospoj Josipini Košakovi in gđni. Vinki Kunarjevi, zdravnikoma g. dr. Demetru vit. Bleiweis-Trstenškemu in g. dr. Otmarju Krajcu, mizarškemu mojstru g. Ferdo Primožiču, knjigovodji g. Emilu Gherbazu in strojniku g. Rado Korenetu. — Zanimanje in naklonenost, katero uživa naša društvena knjižnica v vseh ljubljanskih osobito dvorskih krogih, opravičuje naša upanje, da bode našo knjižnico po svoj bogati vsebini kmalu prištevati med najboljše ljubljanske knjižnice; od ure do ure množijo se krog izposojevalcev pa bodi knjižničnim funkcionarjem v bodrilo in vzpodbujajo, da čvrsto stopajo naprej po začrtani poti, ker le v izobrazbi je temelj napredku našega naroda. Društveni odbor se pa tudi priporoča vsem p. n. gospodom, ki so že obljubili društvu knjig, da naj jih blagovolijo čimprej zbrati in obvestiti društvo, da pošlje po nje, ker je knjižničarju mnogo olajšano, ako lahko obenem uredi knjige, darovane od več strani.

— Razpis dobave lesenih zabojev za prepečenec (Zwieback). Upravna komisija c. in kr. vojaškega oskrbovalnega skladišča v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da kupi vojaška uprava 1000 lesenih zabojev za prepečenec (Zwieback). Pismene ponudbe je poslati najkasneje do 5. maja t. l. 10. ure dopoldne c. in kr. vojaškemu oskrbovalnemu skladišču v Ljubljani. Tam se morejo ogledati vzorci zabojev. Avizo, ki vsebuje natančnejše podrobnosti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— Kino-Metropol v deželnem gledališču. Program za 1. in 2. majnik: »Bregovi Semoy« (v belgijskih Ardenah). »Romejevi brki« (Humoristično). »Lov na divje kunce« (Narav. kolorirano). »Prosta vstopnica« (Komično). »Na razvalinah sreče« (Drama). »Karneval v Nizzi« 1. 1913 (Naravni posnetek, samo zvečer). »Lahkoživi Moric« (Komično. Igra priljubljeni Prince, samo zvečer). Četrtek popoldanske predstave ob pol 4., pol 5., pol 6., pol 7. večerna predstava ob pol 9. uri. V petek večerne predstave ob pol 7 in pol 9. uri. V soboto 3. majnika nov spored.

— Cepljenje koz. Počenši s 15. majnikom t. l. se bodo vsaki četrtek popoldne ob treh brezplačno cepile koze v veliki dvorani »Mestnega doma«. — Mestni magistrat ljubljanski, dne 24. aprila 1913.

— Člane N. S. Z. in Z. J. Z. opozarjamo na shod in veselico, ki se vrši danes. Dolžnost vseh članov je, da se obeh prireditev vsi udeležijo, kakor tudi da agitirajo za veliko udeležbo.

— Kolesarji se vabijo na skupen zlet v Gorico o priliki dirke okolo goriškega Krasa. Zbirališče v nedeljo, 4. maja ob 5. uri pred Narodnim domom.

— Kleparskim mojstrom v vednost! Prejeli smo: Imenovani gospodje poročajo v »Dnevnu«, da naj se prepovedo ubogim slovaškim pisarkovcem kleparska dela. Dobro torej! Gospodine sedaj pričakujejo izjavo kleparjev v časopisih: Kateri gosnod mojster se odloči, da bode začel takoj pošiljati svoje pomočnike na mestu od hiše do hiše stare piske krpat po grošu, po deželi pa stare začrnele svinjske kotle, po dva groša? Radovedni smo, kakšno plačilo bodo zahtevali za to delo njihovih pomočnikov? Tukaj je treba pripomniti, da gospodine niso zadovoljne nositi take stare šare kleparjem na dom, tudi ako jo slednji zakrpaajo za stoni. Slovaki pa tako ne opravljajo drugih kleparskih del, samo kako staro ponev ali pisker zakrpaajo. Pri tem si omenjeni revež krvavo zasluži kosček kruha, drugo je pa le občinstvu v korist.

— Današnja številka »Slovenskega Ilustrovanega Tednika« je izšla zelo obsežna ter prinaša 31 slik: Milijonar A. Carnegie; napredno nevsko in tamburaško društvo na Rakeku; strašna železniška nesreča na progi Zagreb-Ogulin (dve sliki); slovenski rezervisti na črnogorski meji; osvoboditelji Skadra (5 slik); plavajoča cerkev itd. Ta številka je zelo zanimiva, ker vse

Novo došla elitna damska kapela koncertuje od danes naprej vsaki dan

v kavarni „Central“

od 9 ure naprej. — Vstopnina prosta.

Kavarna je celo noč odprta.

Za mnogobrojni obisk vljudno prosi

Štefan Miholič.

buje mnogo (31) in sicer ravnovrstnih slik. Slovenski Ilustrovani Tednik napreduje; Slovenci podpirajte ga!

— Naravnost s Cetinja in s Kotora je prejel Slovenski Ilustrovani Tednik zanimive originalne slike, ter jih priobčuje v to tedenski številki, deloma jih pa priobči v prihodnjih številkah. Opozorjamo vse čitatelje na Slovenski Ilustrovani Tednik.

— Noy kiosk je pustil postaviti včeraj g. Fr. Perdan v Zvezdi. Tam bo postavil še dva druga, po mestu na različnih krajih pa 7 novih.

— Loterijske številke: Gradec: 44, 75, 40, 24, 23. Bruno: 32, 65, 17, 89, 68.

— Kinematograf »Ideal«. Grof Montekristo se imenuje film, ki se bo predvajal v soboto v kinematografu »Ideal«. Ta roman je skoraj vsakomur znan in bo gotovo zanimanje za ta film jako veliko posebno ker je izdan od ameriškega tiskarstva Selig & Co. Vrhutega se bode kazala moderna senzacijska drama »Med pol 5. in 5. uro.«

— Cenjenim kolesarjem se priporoča trdnjaka F. Čuden. Več v oglasu.

Trst.

NARODNI DELAVCI, PROSLAVITE 1. MAJ!

»Narodna delavska organizacija« in »Zveza jugoslovanskih železničarjev« v Trstu prireditelji

danes 1. maja.

skupno manifestacijo po sledečem sporedu:

Ob 9. in pol predpoldne

velik manifestacijski shod

v gledališki dvorani »Nar. doma« v Trstu.

Po shodu obhod po mestu z godbo NDO. in zastavama: centrale NDO. in izdarske skupine NDO.

Ob 2. popoldne zbirališče pred »Nar. domom« v Trstu, odkoder ob 2. in pol obhod z godbo in zastavama na čelu proti Sv. Jakobu, kjer se bo vršila na vrtu konsumnega društva »Jadrana«

velika majniška veselica

z godbo, petjem, plesom, srečolovom, šaljivo pošto itd. Začetek veselice ob 3. pop. Vstopnina 50 vin. za osebo.

PODRUŽNICA NDO. V ŠKEDNJU:

Ob 8. zjutraj v »Gospodarskem društvu« v Škedenju

manifestacijski shod.

Po shodu se pridruži škedenjsko narodno delavstvo tržaškim manifestantom.

PODRUŽNICA NDO. V SV. KRIŽU:

Ob 7. in pol zjutraj zbirališče v društvenih prostorih. Ob 8. obhod po vasi z godbo in društveno zastavo. Ob 3. popoldne

manifestacijski shod

na dvorišče hiše tov. Košute št. 49.

Slovensko in slovansko delavstvo v Trstu in okolici! 1. maja manifestira delavstvo vesoljnega sveta svojo razredno zavest in svojo razredno voljo. Tudi jugoslovansko delavstvo ne sme zaostati, to tem manj, ker s proslavo 1. maja manifestira ne samo proti gospodarskemu, temveč proti narodnemu suženjstvu. Z ogromno udeležbo na naših prireditvah naj jugoslovansko delavstvo dokaže, da se zaveda svojih pravic in da si jih od nikogar kraliti ne da.

Osrednji izvrševalni odbor NDO. v Trstu. — Osrednji izvrševalni odbor Z. J. Ž. v Trstu. — Odbor podružnice NDO. v Škedenju. — Odbor podružnice NDO. v Sv. Križu.

Bojkot avstrijskega blaga v Albaniji. Neka tukajšnja trgovska korporacija (Trg. obrt, zbornica) je poslala te dni g. dr. Feruzzio Cimadorija v Drač in Meduo, da bi se informiral o trgovini in uvozu avstrijskega blaga za ta pristanišča. Spremljal ga je tudi urednik nekega dunajskega lista. Pretekli teden sta se oba gospoda vrnila, a s skrajno slabimi poročili za avstrijsko blago. Trgi so preplavljeni že zdavnaj z italijanskimi in nemškimi agenti tako, da za avstrijsko blago ni niti najmanjšega upanja. Kakor se nam poroča, se gospoda svojem blagu ništa upala nadati niti avstrijske firme

ker je bojkotno razpoloženje proti avstrijskemu blagu v Albaniji zelo razširjeno, kar so povzročili agenti iz »zaveznic Avstrije«, t. j. Italije in Nemčije. To je torej vsekakor največji uspeh avstrijske vnanje politike in avstrijske diplomacije!

Tržaškemu dopisniku »Zarje«. Sedaj ste torej prišli. Prosto Vam in nikar ne mislite, da me boste le najmanj razburjali. Ampak eno Vam povem prijateljsko na uho: Ne govorite raje o značajih! Kajti verujte mi, da si bo vsak človek od gnusa zatiskal nos, kadar me boste primorali, da bom dal galerijo vaših značajev mimo defilirati. Odkazal bi Vam, gospod dopisnik, hvaležnejšo nalogo: Govorite raje o perfidnosti in podlosti, ki so jo izvestni vaši vodilni »sodružki« počenjali nad človekom, ki ga je mladostni idealizem privedel v vaše vrste in ki je imel le to hibo, da se izvestnim vašim mogotcem ni znal in tudi ni hotel prilagoditi. Tu imate, cenjeni prijatelj, lepo in hvaležno polje, na katerem se prav temeljito lahko izkašlate na »značaje«. Gospod dopisnik, celih šest mesecev sem bil brez kruha na cesti. In kamorkoli sem se obrnil za pomoč, povsod sem našel na »neugodne informacije«. Ali veste, gospod dopisnik, od kod so prihajale? Ali veste, od kod je izvirala ta brezmejna podlost, ki je menda niti najslabši kapitalistični podjetnik še ni zagrešil nad svojimi uslužbenci? Potrudite se malo gospod dopisnik, in izvedeli boste gotovo za vir tega nad vse človekoljubnega početja. Potem pišite o značajih! Potem boste morda tudi vkljub svojemu fanatizmu vsaj računali, da sem se končno z gnusom in zaničevanjem obrnil od ljudi, ki nosijo pod licemersko krinko delavskih prijateljev brutalno srce in podlo dušo. Socialna demokracija me je hotela »dvigniti«, pravite. Zares, to »dviganje« si bom zapomnil svoje žive dni. Bože mili, ako mislite tako »dvigati« tudi delavstvo, potem je pa res najboljša, da vaša firma raje danes nego jutri likvidira. Toliko v odgovor. — Sicer pa vedite, gospod dopisnik, da je ton Vaše notice tak, da se na njej prav jasno poznajo sledovi pristne žganjarske duše. Niste sicer več žganjarski hlapec po poklicu, pač pa še zmerom po duhu. Pa oprostite, prijatelj dopisnik, da na barabske izbruhe ne odgovarjam z rokavicami. — V Trstu, 28. aprila 1913. Vekoslav Mrak.

Pred kratkim se je ustanovilo v Trstu novo glasbeno društvo z imenom »Prya tržaška slovanska godba«. Javnost priznava potrebo take godbe, ki mora biti strogo narodna. Godba sestoji iz 28 izvežbanih mož. V 5. točki društvenih pravil je razvidno, da za vsak javni nastop, naj si bo kjerkoli, vdobi 5 odstotkov čistega dobička društva sv. Cirila in Metodja in v slučaju razpusta, pripade polovica društvenega premoženja Ciril-Methodovi družbi.

I. tržaška slovanska godba nam javlja, da hoče tudi ona proslaviti 1. majnik. Ob 7. uri zjutraj napravi obhod po mestu in sicer po sledečih ulicah: sv. Marka, Madonnina, Barriera, Corsu, Casermu in naravnost v gostilno Konsumnega društva v Rojan. Iz Rojan se vrne po ravno istih ulicah v mesto k sv. Jakobu. Ob 4. uri popoldne priredi v prostori tamkajšnjega »Delavskega konsumnega društva« koncert, s plesom in svobodno zabavo. Zabava traja do polnoči. Ker pripade glasom društvenih pravil od dobička 5 odstotkov naši prekornisti družbi sv. Cirila in Metodja, se pričakuje obilna udeležba.

Iz vrst N. D. O. kakor je znano, vrši se se dne 20. t. m. kongres N. D. O. Na tem kongresu se je izvolil centralni odbor N. D. O. Kongresisti so volili enoglasno prečitano listo po tovarišu Brandnerju. Da bodo ta centralni odbor napadali socialisti, to smo že naprej vedeli, ker vidijo v tem odboru sveže in najboljšje moči N. D. O. in tudi vplivne osebe, katere so in bodo delale v prid N. D. O. in zato tolik strah v njih vrstah. Slovenski narod je mal narod in ta narod je najmanj 90 odstotkov proletarski narod in ta narod mora koncentrirati vse moči, da se ubrani sovražnika, ako neče poginiti med tujim narodom. Da pa odbornik Z. J. Ž. napada v javnem lokalni ta odbor, tu se že vse neha. Da so v odboru mladi doktorji, je to znamenje, da se brigajo za razvoj N. D. O. Ako so v odboru nekateri učitelji, je tudi

znamenje, da jih srce vleče na zamenjari slovenski proletarijat. In tem ljudem se upa odbornik Z. J. Ž. očitati, da niso delavci. Ali je doktor, ki nima še svoje eksistence kapitalist? Ali so učitelji res tako v blagru? In ta odbornik tudi ni onih delavcev, da bi moral kvintalske vreče nositi. Delavci pa smo vsi, ki z delom služimo svoj kruh — torej take besede nimajo pomena, pač pa lahko škodujejo.

Društva.

Društvo za zgradbo in vzdrževanje sokolskega doma tel. društva »Sokol II.« v Ljubljani priredi danes 1. majnika pomladansko veselico na Babičevem vrtu. Razen drugih zanimivosti naj omenimo le telovadbo, otvoritev kurjevaške kavarne ter vin. poskušajo najnovejšega vinskega pridelka, pridelanega na novoosušnem barju. — Ker je vstopnina jako malenkostna ter bodo cene vina in jedilom navadne, pričakujemo obilne udeležbe.

»Štepanjski Sokol« priredi danes 1. majnika svojo pomladansko veselico na prijaznem gostilniškem vrtu br. Briclja v Štepanji vasi. Spored veselice je tako raznovrsten, da bo gotovo vsacega zadovoljil. Med drugimi zabavnimi točkami omenjamo še posebej vlezabavno burko »Krojač Fips«, v kateri nastopijo domači diletantje.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

1. maja.

Tekom včerajšnjega dne se situacija ni spremenila. Vse je ostalo pri tem, kot prejšnjih par dni: Vojni hujskači so bili prav pridno na delu in raznašali vesti o ultimatih krajskega ali daljšega roka. Proti večeru so se toliko utrudili, da so izmišljeni 12 ali 14-urni ultimati utihnili. Sun-tarji so šli spat — potem je bilo šele mogoče kontrolirati položaj in iz nebroj vesti izbrati dejstvo odgovarjajoče vesti. Te nam pa potrjujejo, da se položaj ni izpremenil, niti poslabšal, niti zboljšal. V Franciji in tudi v Italiji še vlada optimizem; Avstrija pa stoji na tistem stališču kot je bila: brezpogojna izročitev Skadra sicer bo »intervenerala« po vojaško; o odškodnini Črnigori za Skader, o kateri se prav pridno posvetujejo ostali kabineti, Avstrija noče ničesar slišati. Kljub temu pa v Franciji upajo, da se na današnji seji vse prav mirno izteče in poravnava.

KONFERENCA NA DUNAJU.

Dunaj, 30. aprila. Italijanski poslanik je imel danes dolg pogovor z grofom Berchtoldom. V diplomatskih krogih pripisujejo tej konferenci poseben pomen, ker se sodi, da so se vršila poslednja pogajanja radi morebitnega sodelovanja Italije pri prisilnih korakih Avstrije proti Črnigori.

(Opozoriti pa je na tem mestu, da je dobro informirana stran izrazila, da Italija za samostojni korak Avstrije proti Črnigori ni pripravljen, pač pa za skupno evropsko akcijo.)

Popoldne sta konferirala ministrski predsednik grof Stürgkh in vojni minister Krobatin z Berchtoldom.

NOBENE IZPREMEMBE.

Dunaj, 30. aprila. Tekom današnjega dne ni nastopila v konfliktu s Črnogoro nobena izprememba. Avstrija je trdno odločena z ali pa brez velesil prisiliti Črnogoro, da izroči Skader. Tekom današnjega dne se ni ničesar podvzelo, temveč se čaka na četrtkovno londonsko konferenco, ki bo odločilna!

POLURADNA IZJAVA.

Dunaj, 30. aprila. »W. Allg. Ztg.« izjavlja: Od včeraj ni nastopila nobena izprememba. Črnagora obstaja pri svojem in še ni popustila. Avstrija bo morala svoje stališče uveljaviti in kralja prisiliti, da izroči Skader. Posameznim velesilam je Avstrija sporočila, katere sredstva bo vporabila proti Črnigori. Četrt-

kova konferenca v Londonu bo sklepala, če in katera velesila se bo udeležila akcije Avstrije proti Črnigori. Sprememba stališča Avstrije je popolnoma izključena.

RAZPOLOŽENJE V PARIZU.

Pariz, 30. aprila. Francoski zunanji minister Pichon je poslal francoskemu poslaniku na londonski konferenci novih instrukcij. V zunanjem ministrstvu presojajo situacijo kot zboljšano. Italijanski in ruski poslanik na Cetinju si na vso moč prizadevata, da bi pripravila kralja k popustljivosti. Priprave odškodnine se prav pridno obravnava v evropskih državnih pisarnah in upajo, da pridejo do vspeha. Odločitve se pričakuje 1. maja v Londonu — o kateri upajo, da se konča v najboljšem sporazumu.

KONFERENCA V LONDONU.

London, 30. aprila. Avstrijski poslanik je imel danes dveurni pogovor z Eduardom Greyem, angleškim državnim sekretarjem. Istotako tudi ruski poslanik in črnogorski delegat Popović.

MIROVNA POGAJANJA. ZAVEZNIKI ODKLONIJO NOTO VELESIL.

Velesile, ki so tako silile na mir med Zvezo in Porto, so svoje delo čisto opustile.

Atene, 30. aprila. V poslednjih dveh dneh so se vršila ministrska posvetovanja o zunanjem položaju. Listi poročajo, da bodo zavezniški noto velesil odklonili, če se bo posredovanje velesil pokazalo kot intervencija.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Glasovirje, pianine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljubljana-Glince 92.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Stanovanje, obstoječe iz dveh ali treh sob, in če mogoče z nekoliko vrta se išče za avgustov termin. Ponudbe z navedbo stanarine se prosi pod P. F. na »Prvo anončno pisarno«.

Prodaja se masivna trdna nova postelja in temna salonska omarica s 6 predali. Mizarstvo, Rimska cesta 16, Ljubljana. 362-3

Stanovanje s tremi sobami v pritličju se odda za maj. Izve se: »Prva anončna pisarna«. 343-5

Praktikanta farmacije išče lekarna na deželi. Ponudbe: Praktikant »Prva anončna pisarna«.

Udobno stanovanje, obstoječe iz 3 sob, kuhinje in porabe vrta v Rožni dolini št. 217, se odda za avgust. Natančneje: Kunc, fotograf, Wolfova ulica. 369-2

Manjše in večje posestvo, slednje poleg dveh tovarnen in premo-govnika, premo na zemljišču, sta na prodaj. Cena po dogovoru. A. Gnus, nadučitelj, Dol-Hrastnik.

4 postelje s celo garnituro, zofa in drugo dobro ohranjeno pohištvo se radi preselitve prodaja. Rimska cesta 2, III. nad. 366-2

Išče se mlad potovalec proti dobri proviziji. Natančneje v »Prvi anončni pisarni«. 371-1

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski odpošlje tudi letos deset otrok na troške mestne občine v

pomorski hospic v Gradež.

Sprejemajo se v ta hospic le slabokrvni, skrofulozni otroci v starosti 6—12 let.

Prošnje opremljene z dokazili o starosti, ubožnosti in pristojnosti ter z zdravniškim spričevalom je vlagati tuuradno do 20. maja.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 30. aprila 1913.

Motor Neckarsulm

6 HP Model 1912, z dvojno prestavo ter priklopnim vozom se radi odpotovanja ceno prodaja. Josip Vesel, Ljubljana, Prešernova ul. 20-24. Vprašanjem je priložiti znamko za odgovor.

POZOR!

Lepa prilika!

Hišna in kuhinjska oprema se ceno prodaja.

Slomškova ulica št. 13, I. nad.

Tovarna planinov

Anton Pečar, Trst

ulica Farneto št. 42.

izdeluje po naročilu planine, ki so po svoji konstrukciji, dobrem materialu in najnovejšem lastnoizumljenem modelu dosegli vsepovsod najboljši sloves. Priporočam se slav. učitelstvu, pred. duhovščini i. dr. v elegandnim krogom za naročila, kakor tudi vsako uglaševanje in popravljanje glasbenih instrumentov.

Moderna

Minka Horvat

Ljubljana, Stari trg

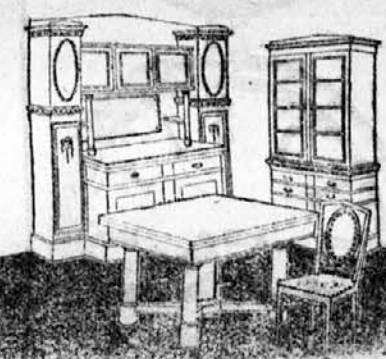
priporoča cenj. damam različne

slamnike

po najnižjih cenah. Sprejema tudi vsa popravila in jih izvršuje točno in najceneje. — Za obilen obisk 181 se priporoča

MINKA HORVAT.

PETAR JERAI
TRST VIA S. GIOVANNI 5.

Moderno pobištvo.
Lastna delavnica.

Kočija

(Landauer), 2 tovarna vozova, konjska in prodajalniška oprava, se prodaja. Kupei se vabijo v petek popoldan.

Več se poižve pri

Jos. Tribuču, Glince.

**Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne
Ciril in Metodove šolske družbe!**

Nič ne pomaga!

Edina in največja zaloga najnovejših
gramofonov in godbenih avtomatov
je v Ljubljani Sodna ul. 5.

Radi velikanske zaloge so plošče katere so
preje stale K 4.— sedaj samo po K 1.— Iz-
ključno strokovno popravilanje vseh vrst gra-
mofonov in godbenih avtomatov, uglaševanje itd.

V mešani stroki izurjena, zanesljiva
prodajalka

stara 20 let, išče službe za takoj ali
pozneje v Ljubljani ali okolici. Naslov
v „Prvi anončni pisarni“.

**Edna posebnost
likerja je
Zdravnik želodca.**

Ure, verižice, uhanj,
prstanj, obeski, za-
pestnice itd. itd.

Edina zaloga ur
z lastno
znamko
= „TUP“

Najcenejša birmanska darila.
Najstarejša
domača
tvrdka
LUD. ČERNE
juvelir in trgovec
Ljubljana, Wolfova ul. 3.
— Ceniki zastoj. —

**„Zdravnik
želodca“**

je edina posebnost želodčnega
likerja iz zdravilnih rastlin, kateri
izborno upliva proti slabosti v
želodcu ter ga radi tega v nobeni
družini ne bi smelo manjkati.

**Pošljite naročnino,
ako je še niste!**

Specialna, modna in športna
trgovina za gospode in dečke

J. KETTE

Ljubljana, Franca Jos. c. 3.
Solidna postrežba. — Zmerne cene.

Radi prevelike zaloge blaga dajem

20% popusta

vse pomladne najnovejše damske kostume, krila, bluze
kakor tudi obleke in povrhnike za gospode in dečke
najmodernejšega kroja.

Postrežba točna in solidna. Cene priznane nizke.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Kolesarji! Pazite,

da ne padete v roko raznim špekulan-
tom in ne dajte se pre-
motiti pri nabavi kolesa od papirnatih obljub, dokler
se niste ogledali moje veliko zalogo prvovrstnih in
originalnih „Es-Ka in Adler“ koles.
Blagovolite si torej ogledati in prepričati se bode-
te, da se najboljši in primerno najcenejši kupi samo

pri strogo solidni tvrdki

ANA GOREC

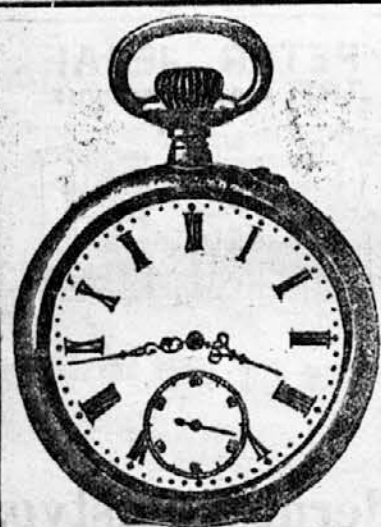
špecialna trgovina s kolesi in deli
Ljubljana, Marije Terezije cesta 14
(Novi svet).

Zahtevajte cenik. Največja izposojevalnica koles.

Preselitev odvetniške pisarne.

**Odvetniška pisarna
drja Ant. Švigelja**

je odslej v sosednji hiši
Dalmatinova ulica št. 11
prilije na levo.

Pozor! Birmanski botri Pozor!
in botrice!

**Najlepša in najcenejša
birmanska darila**

dobite edino-le pri stari solidni tvrdki

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 9

Bogata zaloga najboljših, pravih švicarskih
ur, verižic, uhanov, zapestnic, prstanov itd.

Za birmo znatno znižane cene! Ne kupite ničesar, predno si
niste ogledali moje zaloge!

Nikeln. moška ura z verižico . . . K 4-40 Srebrna damska ura z verižico . . . K 9-40
Srebrna „ „ „ . . . K 9-60 14-kar. zlata damska ura . . . K 22-
14-kar. zlata moška ura . . . K 43-—

Zahtevajte cenik

PUCH-koles

1913! Edino F. Čuden Ljubljana
zastopstvo Prešernova ulica

Dobro cestno kolo „Courier“ K 110.—
s Torpedo prostim tekom

Fino trpežno kolo za ture „Rambler“ K 150.—
s Torpedo prostim tekom

Najboljše kolo svetovne znamke
„Puch“ s Torpedo prostim tekom K 200.—

Potrebnščine za telovadce

hlače, majice, čevlje, kakor tudi za uniformiranje, srajce,
čepice, peresa, kokarde, monogrami, pasovi, vrvce za zurko,
sponke, vrvce za trobke in rog, trak za odznake, rokavice
za zastavonoše, narodne zastave, trakovi in znaki vse vedno
v skladišču v modni in športni trgovini za gospode

P. Magdić, Ljubljana, nasproti glavne
pošte

Trgovski

pomočnik

(špecerist, I. moč)

se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme.
Več v „Prvi anončni pisarni“.

Del. glavnic:
K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad
K 1,000.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4%